

Briuselis, 2015 12 16
COM(2015) 648 final

2015/0295 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo dėl išimčių prekiautojams biržos prekėmis iš dalies keičiamas Reglamentas (ES)
Nr. 575/2013**

(Tekstas svarbus EEE)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindas ir tikslai

Terminas „prekiautojas biržos prekėmis“ apima platų subjektų spektrą energijos ir biržos prekių rinkose: kai kurie prekiautojai prekiauja tik biržos prekių išvestinių finansinių priemonių sutartimis ir savo funkcijomis bei rizika yra panašūs į investicines įmones, tačiau kiti užsiima biržos prekių išvestinių finansinių priemonių prekyba, kaip prekių gamybą papildančia veikla. Reglamente (ES) Nr. 575/2013 (toliau – Kapitalo reikalavimų reglamentas, KRR) ir Direktyvoje 2013/36/ES (toliau – Kapitalo reikalavimų direktyva, KRDD) nustatyti reikalavimai taikomi tiek kredito įstaigoms, tiek investicinėms įmonėms. Investicinėms įmonėms taikoma prudeninė tvarka grindžiama kredito įstaigoms taikoma tvarka, pritaikyta kaip investicinių paslaugų, kurias jos teikia, funkcija.

Pagal KRR 493 straipsnio 1 dalį ir 498 straipsnio 1 dalį prekiautojams biržos prekėmis („investicinėms įmonėms, kurių pagrindinę veiklą sudaro vien tik investavimo paslaugų teikimas arba veikla, susijusi su finansinėmis priemonėmis, kaip nurodyta Direktyvos 2004/39/EB I priedo C skirsnio 5, 6, 7, 9 ir 10 punktuose, ir kurioms 2006 m. gruodžio 31 d. nebuvo taikoma 1993 m. gegužės 10 d. Tarybos direktyva 93/22/EEB dėl investicinių paslaugų vertybinių popierių srityje“) atitinkamai netaikomi reikalavimai dėl didelių pozicijų ir dėl nuosavų lėšų poreikio.

Abi išimtys baigia galioti 2017 m. gruodžio 31 d. Ši laikino galiojimo sąlyga iš pradžių buvo įtraukta į KRR siekiant reguliavimo institucijoms suteikti laiko nustatyti prudeninį reguliavimą, pritaikytą prie prekiautojų biržos prekėmis rizikos pobūdžio¹. Todėl pagal KRR 493 straipsnio 2 dalį ir 498 straipsnio 2 dalį Komisija įpareigojama iki 2015 m. pabaigos parengti ataskaitas. Remdamasi tomis atskaitomis Komisija gali nuspręsti teikti pasiūlymus iš dalies pakeisti KRR. Taip pat reikalaujama, kad Komisija per tą patį terminą pateiktų tinkamos rizikos ribojimu pagrįstos investicinių įmonių priežiūros tvarkos ataskaitą. Prireikus, su ataskaita gali būti pateikiamas Komisijos pasiūlymas.

Kadangi minėtos ataskaitos yra susijusios, Komisija nusprendė atlikti bendrą peržiūrą (toliau – investicinių įmonių peržiūrą) ir minėtomis temomis parengti bendrą ataskaitą. Manoma, kad tai būtina siekiant užtikrinti visų rūšių investicinių įmonių darnios prudeninės sistemos plėtrą. Investicinių įmonių peržiūra jau prasidėjo: Komisija paprašė Europos bankininkystės institucijos (EBI) ir Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos (ESMA) šiuo klausimu suteikti techninių patarimų. Patarimų tikimasi iki 2015 m. rugsėjo mėn. pabaigos. Komisija tais patarimais naudosis rengdama savo ataskaitą. Jeigu Komisija nuspręstų pakeisti esamą investicinėms įmonėms taikomą prudeninę sistemą, ataskaitoje bus nurodyti tolesni investicinių įmonių peržiūros veiksmai ir plačiai apžvelgti Komisijos svarstomi pakeitimai.

Investicinių įmonių peržiūra yra sudėtingas projektas, kuris nebus baigtas iki šių metų pabaigos. Todėl mažai tikėtina, kad pasibaigus šiai peržiūrai iki dabartinių išimčių galiojimo pabaigos (t. y. iki 2017 m. pabaigos) bus parengti, priimti ir pradėti taikyti kokie nors teisės aktai. Dėl to prekiautojams biržos prekėmis daromas toks poveikis: jei pasibaigus investicinių įmonių peržiūrai iki to laiko nebūtų nustatyta jokia konkreti prudeninė sistema, nuo 2018 m. sausio 1 d. jiems būtų taikomi visi KRR ir KRDD reikalavimai.

¹ KRR iš esmės pratęsiamas Direktyvoje 2006/48/EB jau nustatytų išimčių galiojimas, nes nebuvo pakankamai laiko tinkamai prekiautojams biržos prekėmis taikytinai prudeninei sistemai sukurti.

Su šiuo scenarijumi susijusios dvi problemos. Pirma, prekyautojai biržos prekėmis turėtų laikytis visų KRR ir KRK reikalavimų, nesant sąmoningo (ir pagrįsto) sprendimo, kad tokia tvarka iš tikrųjų jiems tinkamiausia. Antra, darant prielaidą, kad, pasibaigus investicinių įmonių peržiūrai, būtų parengta prekyautojams biržos prekėmis pritaikyta pradžinė sistema, jie negalėtų remtis stabilia reguliavimo sistema. Tačiau, vietoj dabartinės tvarkos, pagal kurią jiems netaikomi reikalavimai dėl didelių pozicijų ir dėl nuosavų lėšų poreikio, per labai trumpą laiką (vienus ar du metus) jiems būtų taikomi visi KRR ir KRK reikalavimai, ir galiausiai minėta pritaikyta pradžinė sistema. Toks rezultatas nėra pageidautinas.

Kad taip neatsitiktų, reikėtų pratęsti KRR nustatytą išimčių galiojimą. Pratęsiant galiojimą reikėtų atsižvelgti į tai, kiek laiko prireiks investicinių įmonių peržiūrai užbaigti ir bet kokiems po jos priimtiniams teisės aktams parengti, priimti ir pradėti juos taikyti.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šis pasiūlymas visiškai suderinamas su galiojančiomis KRR nuostatomis (juo būtų pratęstas KRR numatytų išimčių galiojimas). Jis taip pat visiškai suderinamas su bendraisiais investicinių įmonių peržiūros principais (investicinėms įmonėms nustatyti tinkamą pradžinę sistemą), kurių laikytis įpareigojama pagal tą reglamentą (taip būtų galima išsaugoti prekyautojams biržos prekėmis galiojančią tvarką iki peržiūros pabaigos ir bet kokių po jos galbūt priimtų teisės aktų pasiūlymų įsigaliojimo).

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Šis pasiūlymas susijęs su įgyvendinimo aktais pagal Direktyvą 2014/65/ES (FPRD II), pagal kurią bus nustatomi tie prekyautojai biržos prekėmis, kurie bus klasifikuojami kaip investicinės įmonės². Jis taip pat susijęs su energetikos rinkų politika, atsižvelgiant į tai, kad prekyautojai biržos prekėmis šiose rinkose vykdo veiklą (jie gali būti didelių energetikos grupių sudėtyje)³.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Kadangi pasiūlymu iš dalies keičiamas KRR, pasirinktas tas pats teisinis pagrindas.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Dabartinės išimtys nustatytos Sąjungos teisėje, visų pirma KRR. Kadangi pagal KRR valstybės narės negali pratęsti tų išimčių galiojimo, galiojimas gali būti pratęstas tik Sąjungos lygmeniu.

- **Proporcingumas**

Šis pasiūlymas proporcingas, nes juo daromi labai nedideli galiojančių teisės aktų pakeitimai, kad būtų sprendžiama 1 skirsnyje aprašyta problema.

- **Priemonės pasirinkimas**

Pasirinktas reglamentas, nes galiojimui pratęsti reikia iš dalies pakeisti KRR.

² Išlieka FPRD II ir KRR bei KRK ryšys: jeigu prekyautojas biržos prekėmis klasifikuojamas kaip investicinė įmonė pagal FPRD II, tai jam turėtų būti taikomi KRR ir KRK reikalavimai.

³ Pratęsus išimties galiojimą, bus užkirstas kelias bet kokiems trukdžiams tose rinkose ir bus suteikta pakankamai laiko tinkamai prekyautojams biržos prekėmis taikytinai pradžinei sistemai nustatyti.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Ex post vertinimas ir (arba) galiojančių teisės aktų tinkamumo patikros**

Kaip minėta pirmiau, dabar peržiūrima KRR ir KRD nustatyta investicinėms įmonėms (įskaitant prekytojus biržos prekėmis) taikoma prudencinė sistema. Po peržiūros bus nustatyta tinkama prekytojų biržos prekėmis taikytina prudencinė tvarka. Šio pasiūlymo tikslas – pratęsti prekytojų biržos prekėmis taikomos tvarkos galiojimą iki investicinių įmonių peržiūros pabaigos, kol bus įgyvendinti bet kokie po jos galimi galiojančios prudencinės sistemos pakeitimai.

- **Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais**

Nesurengta jokių specialių konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Nepriklausomas tyrimas nesurengtas ir nenaudotas.

- **Poveikio vertinimas**

Šio pasiūlymo poveikio vertinimas nenumatytas, nes jis neturės jokio reikšmingo ekonominio, ekologinio arba socialinio poveikio. Veikiau toks poveikis galėtų būti, jeigu išimčių galiojimas nebūtų pratęstas ir prekytojų biržos prekėmis būtų pradėti taikyti visi KRR ir KRD nustatyti reikalavimai (visiškai neišanalizavus, ar tokią tvarką būtų galima taikyti visiems prekytojų).

- **Reglamentavimo kokybė ir paprastinimas**

Palyginti su dabartine padėtimi, dėl pasiūlymo prekytojų biržos prekėmis tenkanti reguliavimo našta nesikeičia. Darant prielaidą, kad po investicinių įmonių peržiūros bus sukurta nauja prekytojų biržos prekėmis taikytina prudencinė sistema, šiuo pasiūlymu veikiau ketinama užkirsti kelią tam, kad prekytojų biržos prekėmis būtų pradėti taikyti visi KRR ir KRD nustatyti reikalavimai (ir tektų susijusi reguliavimo našta) ir minėta nauja sistema būtų pradėta taikyti iš karto po peržiūros.

Kitais žodžiais tariant, šiuo pasiūlymu siekiama išvengti laikino prekytojų biržos prekėmis tenkančios reguliavimo naštos padidėjimo.

- **Pagrindinės teisės**

Pasiūlymas nedaro poveikio pagrindinių teisių apsaugai.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Šis pasiūlymas neturi jokio poveikio biudžetui.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėjimo, vertinimo ir ataskaitų teikimo taisyklės**

Šio pasiūlymo tikslas – pratęsti laikotarpį, per kurį prekytojų biržos prekėmis taikomos tam tikrų KRR nustatytų reikalavimų išimtys. Jokių specialių įgyvendinimo planų nereikia, nes galiojimas pratęsiamas tiesiogiai ir suteikia galimybę toliau taikyti galiojančią praktiką. Dėl tų pačių priežasčių nereikia nustatyti jokios specialios stebėsenos, vertinimo ir ataskaitų

teikimo tvarkos. Tą veikiau reikės padaryti, jeigu bus daromi kokie nors prekyautojams biržos prekėmis taikomos prudencinės sistemos pakeitimai, kurių gali būti atlikus investicinių įmonių peržiūrą.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma.

- **Išsamus konkrečių šio pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Pasiūlyme pateikiamos nuostatos susijusios tik su prekyautojams biržos prekėmis taikomų išimčių dėl KRR nustatytų reikalavimų dėl didelių pozicijų ir dėl nuosavų lėšų poreikio galiojimo pratęsimu. Pirmiau pateiktuose šio aiškinamojo memorandumo skirsniuose jau išsamiai paaiškinti šio pasiūlymo ir jo nuostatų motyvai ir logika.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**kuriuo dėl išimčių prekyautojams biržos prekėmis iš dalies keičiamas Reglamentas (ES)
Nr. 575/2013**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,
atsižvelgdami į Europos Centrinio Banko nuomonę²,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 575/2013³ investicinėms įmonėms, kurių pagrindinę veiklą sudaro vien tik investavimo paslaugų teikimas arba veikla, susijusi su finansinėmis priemonėmis, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/39/EB⁴ I priedo C skirsnio 5, 6, 7, 9 ir 10 punktuose, ir kurioms 2006 m. gruodžio 31 d. nebuvo taikoma Tarybos direktyva 93/22/EEB⁵ (toliau – prekyautojai biržos prekėmis), netaikomi reikalavimai dėl didelių pozicijų ir dėl nuosavų lėšų poreikio. Šios išimtys taikomos iki 2017 m. gruodžio 31 d.;
- (2) pagal Reglamentą (ES) Nr. 575/2013 taip pat reikalaujama, kad Komisija iki 2015 m. gruodžio 31 d. parengtų tinkamos rizikos ribojimu pagrįstos prekyautojų biržos prekėmis priežiūros tvarkos ataskaitą. Be to, pagal tą reglamentą reikalaujama, kad Komisija iki tos dienos parengtų tinkamos rizikos ribojimu pagrįstos investicinių įmonių bendros priežiūros tvarkos ataskaitą. Prireikus po tų ataskaitų gali būti teikiami teisės aktų pasiūlymai;
- (3) vykdoma investicinėms įmonėms, įskaitant prekyautojus biržos prekėmis, taikomos prudenčinės tvarkos peržiūra (toliau – investicinių įmonių peržiūra), bet ji dar

¹ OL C , , p. .

² OL C , , p. .

³ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudenčių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

⁴ 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 85/611/EEB, 93/6/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 93/22/EEB (OL L 145, 2004 4 30, p. 1).

⁵ 1993 m. gegužės 10 d. Tarybos direktyva 93/22/EEB dėl investicinių paslaugų vertybinių popierių srityje (OL L 141, 1993 6 11, p. 27).

nebaigta. Peržiūra bus baigta ir atsižvelgiant į jos rezultatus nauji teisės aktai, jei jų prireiks, bus priimti tik po 2017 m. gruodžio 31 d.;

- (4) pagal galiojančią tvarką po 2017 m. gruodžio 31 d. prekyautojams biržos prekėmis bus taikomi reikalavimai dėl didelių pozicijų ir dėl nuosavų lėšų poreikio. Dėl to jiems galbūt tektų labai padidinti reikalaujamą nuosavų lėšų sumą, kad jie galėtų toliau tęsti savo veiklą, taigi galėtų padidėti su tos veiklos vykdymu susijusios jų išlaidos;
- (5) sprendimas prekyautojams biržos prekėmis taikyti reikalavimus dėl didelių pozicijų ir dėl nuosavų lėšų poreikio neturėtų būti grindžiamas nustojusia galioti išimtimi. Tai turėtų būti gerai motyvuotas sprendimas, pagrįstas investicinių įmonių peržiūros išvadamis ir aiškiai išdėstytas teisės akte;
- (6) todėl reikėtų nustatyti naują terminą, iki kurio būtų taikomos išimtys; Reglamentas (ES) Nr. 575/2013 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (ES) Nr. 575/2013 iš dalies keičiamas taip:

(1) 493 straipsnio 1 dalies antras sakinys pakeičiamas taip:

„Ši išimtis taikoma iki 2020 m. gruodžio 31 d. arba pakeitimų pagal šio straipsnio 2 dalį įsigaliojimo, taikant ankstesnį terminą.“;

(2) 498 straipsnio 1 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„Ši išimtis taikoma iki 2020 m. gruodžio 31 d. arba bet kokių pakeitimų pagal 2 ir 3 dalis įsigaliojimo dienos, taikant ankstesnį terminą.“.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas